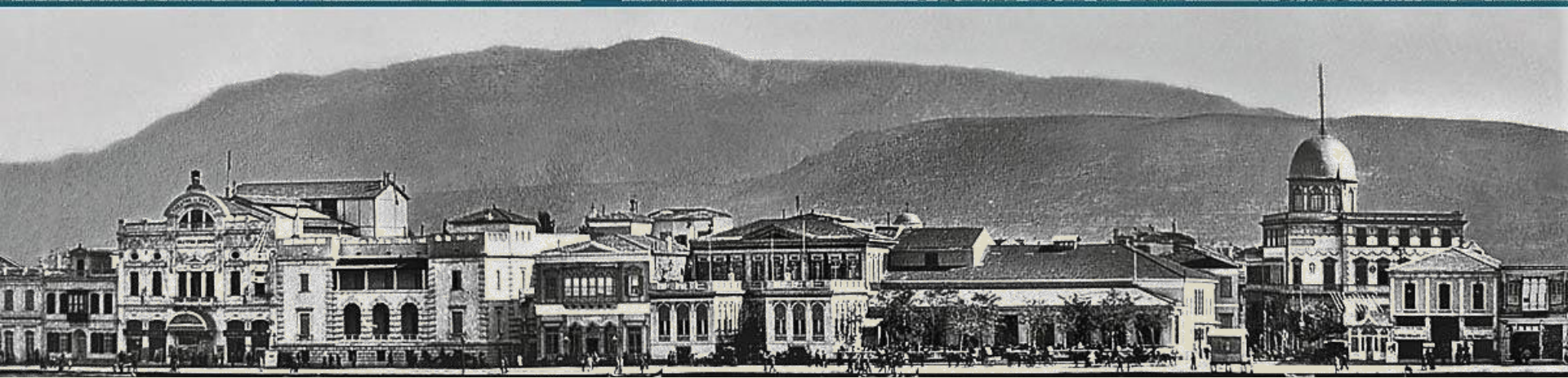

Η Προκυμαία της Σμύρνης. Το Επίμετρο Πορίσματα της έρευνας 2018-2024

Αχιλλέας Χατζηκωνσταντίνου
Σάββατο, 6 Απριλίου 2024

Ανιχνεύοντας το Και της Σμύρνης (2012-2024)

Γιώργος Παυλιάνος Αρχιμάς Χατζηρωσσωντινού

Η ΠΡΟΚΥΜΑΙΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ανιχνεύοντας ένα σύμβολο προόδου και μεγαλείου
ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Κ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΠΤΟΝ

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Έκδόθηκεν υπό τῆς τμηματικῆς Μικρασιατικῆς
Ἑταιρίας Μελετῶν τῆς Ἑνώσεως Σμυρναίων

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ 2002

Η έρευνα της Προκυμαίας της Σμύρνης, του θρυλικού Και, συνεχίστηκε με αμείωτο ρυθμό μετά την έκδοση του 2018. Τα νέα στοιχεία που ήρθαν στο φως εμπλουτίζοντας τις γνώσεις μας, ήταν τόσα πολλά και τόσο σημαντικά, ώστε κρίθηκε απαραίτητη η δημοσίευσή τους ως Επίμετρο του βιβλίου. Με το υπό έκδοση άρθρο 200+ σελίδων στα Μικρασιατικά Χρονικά, επιστημονικού περιοδικού της Ένωσης Σμυρναίων, ολοκληρώνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο μία περιπέτεια 12 ετών. Το αποτέλεσμα μας επιτρέπει πλέον να εξαγάγουμε ασφαλή και μετρήσιμα συμπεράσματα για την παρουσία και την αλληλεπίδραση των κοινοτήτων της πόλης, συνιστώντας μία μοναδική στο είδος της βιογραφία της Σμύρνης κατά τον «χρυσό αιώνα» της (1830-1922).

Η εξέλιξη της Προκυμαίας

1856 – Luigi Storari

1876 – Lamec Saad

1922 – Γιώργος Πουλημένος

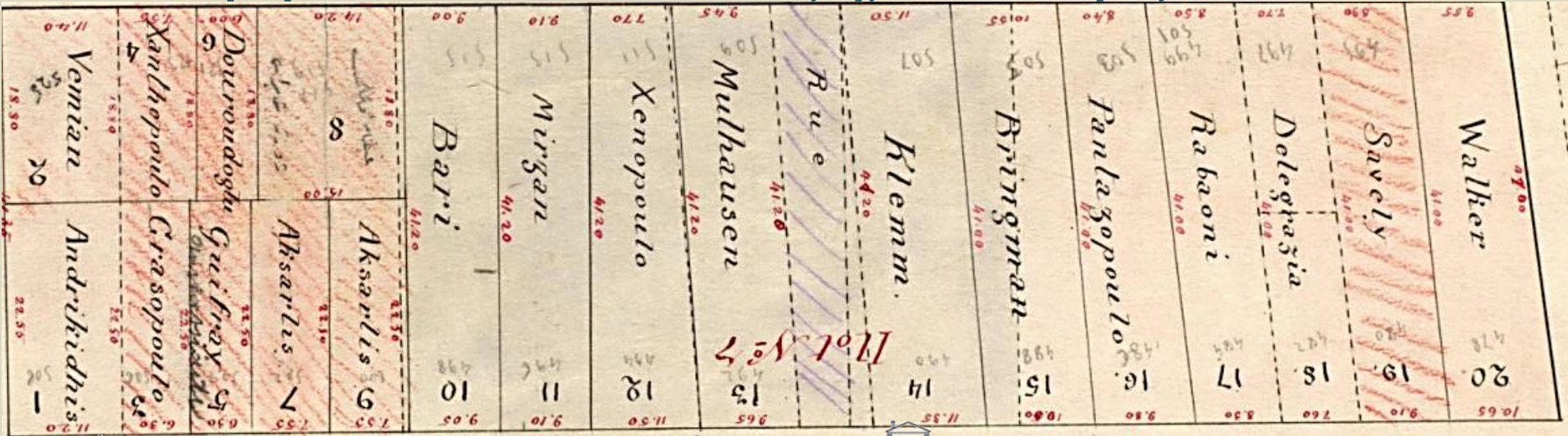
Τμήματα:

Οικιστικό

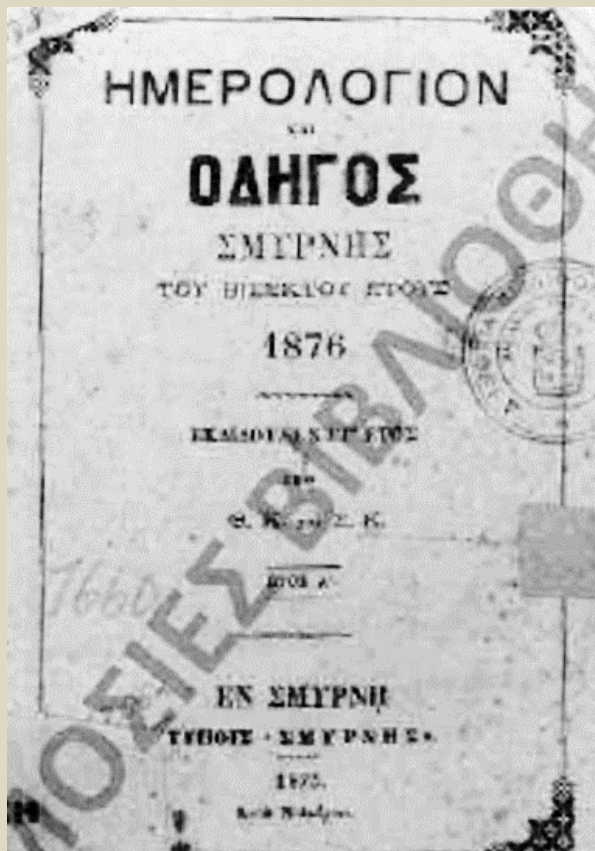
Κοσμικό

Εμπορικό – Διοικητικό

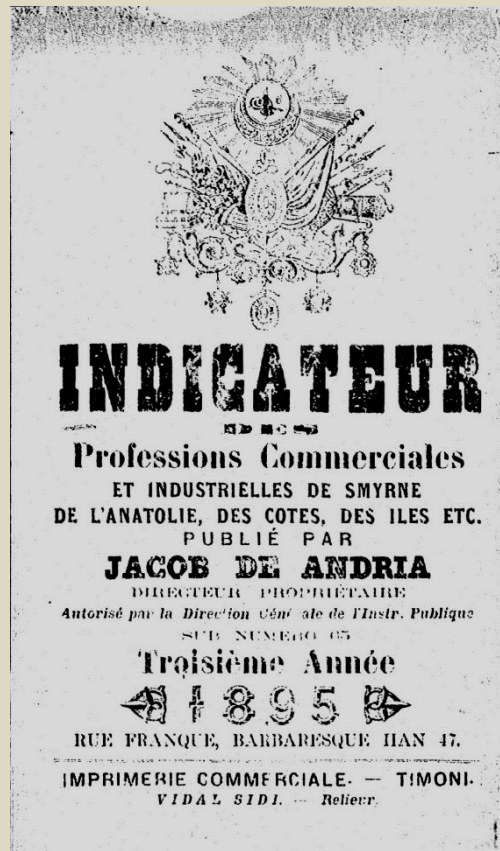
Ταυτοποίηση κατοικιών οικιστικού τμήματος (τετράγωνα D-E)

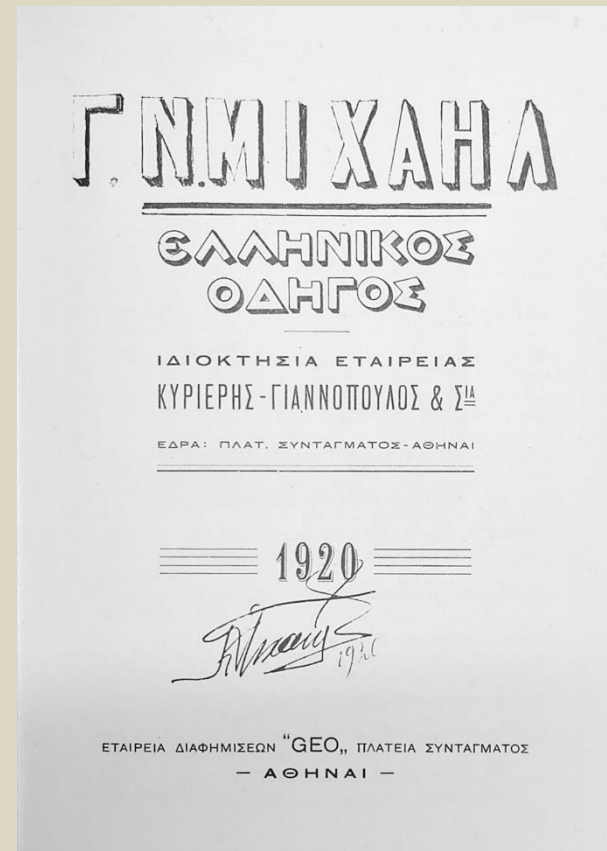
Ετήσιοι Εμπορικοί Οδηγοί: το «Google» των πόλεων

EO 1876

EO 1895

EO 1920

Ιδιωτικά/δημόσια αρχεία και γενεαλογικά δέντρα: η ιστορία των «Οίκων»

 Levantine Heritage Foundation
Research - Education - Preservation
It is the past that tells us who we are. Without it, we lose our identity - Prof Stephen Hawking

site search:

latest newsletter:

[Home](#) [About us](#) [Membership](#) [Contributors](#) [Databases](#) [Contact Us](#)

The Armenian-Levantine Barry family enjoying the sea slide in Famagusta, Constantinople

[About us](#) [Français](#) [Türkçe](#) [Italiano](#) [Ελληνικά](#)

Based in the UK, the LHF has a world-wide network of members and associates. They are a complementary mix of descendants of those communities, who hold family histories, and academic researchers specialising in Ottoman and European politics, trade and social interactions. The private records of families reveal much about the wider history and heritage of the cosmopolitan cities, communities and networks of the Levant.

The LHF brings together descendants and independent and academic researchers through online talks, international conferences and networking events. It has organised and contributed to conferences and symposia in Izmir, Istanbul, London, Athens, Turin, Genoa and Washington DC. Its freely-accessible website provides a rich source of descendants' testimonials, interviews, genealogies and images, as well as recordings of events and databases of publications and other information.

o **James WHITTALL** 1696-1780 & 1721 **Margaret DUMBELL**

o **Francis WHITTALL** 1722-1757

o **James WHITTALL** 1729-1771

o **Margaret WHITTALL** ca 1733- & **X SOMNER**

...

o **Georges WHITTALL** 1733-1770 & **Mary SPEED**

o **Charlton WHITTALL** 1764-1823 & 1789 **Sarah GALLIERS** 1762-

o **Sarah WHITTALL** 1790-1823

o **Charlton WHITTALL** 1791-1867 & 1814 **Magdeleine "Victoire" Blanche GIRAUD** 1790-1851

o **Richard WHITTALL** 1815-1843

o **Helen WHITTALL** 1817-1827

o **James John WHITTALL** 1819-1883 & 1838 **Magdeleine Blanche GIRAUD** 1823-1912

o **John "William" WHITTALL** 1838-1910 & 1862 **Edith Anna BARKER** 1840-1935

o **Ethel (Stella) Madeleine Marianne WHITTALL** ca 1863- & 1891 **Alfred "Herbert" BARKER** ca 1864-

o **Frederick Edwin WHITTALL** 1864-1953 & **Adelaide Helen LA FONTAINE**

o **Audrey Grace WHITTALL** ca 1888- & 1908 **William Alan GARDNER** ca 1875-

o **Eileen Helen WHITTALL** 1889-1977 & **Edward Leonard LA FONTAINE** 1890-

o **Kenneth Edwin (Kenny) WHITTALL** 1895-1972

o **Nesta Lily WHITTALL** ca 1900- & 1921 **William Henry YORK** ca 1889-

o **Linda Frances WHITTALL** ca 1866- & 1885 **Albert Anderson HILL** ca 1857-

o **Gertrude Anna WHITTALL** ca 1870- & 1893 **Henry Edwin Harry PEARS** 1858-1946

...

o **William James Harter WHITTALL** 1871-1930 & **Liliane Adeline WHITTALL** 1872-1959

o **Hugh Mc Kinley WHITTALL** 1896- & 1926 **Mercy Ethne LAWSON** ca 1905-

o **Norah Edna WHITTALL** ca 1902- & 1923 **Stephen Charles STRAFFORD** ca 1899-

o **Reginald Lafontaine WHITTALL** 1872-1952 & 1901 **Gwendoline Alice Grace BARFIELD** ca 1883-

o **Myrtle Gwendolene WHITTALL** ca 1902- & 1923 **John Wilson KERNICK** ca 1891-

...

o **Florence Philippa WHITTALL** 1874-1953 & 1898 **Francis Cowley WHITEHOUSE** ca 1864-

o **Hugh Elliott Charles WHITTALL** ca 1876- & 1901 **Gwyneth Leila Knox GILCHRIST** ca 1883-

o **Helen WHITTALL** 1840-1841

o **Jane WHITTALL** 1842-1928 & 1865 **Richard WILKINSON** 1819-1895

...

o **Mary Adélaïde WHITTALL** 1843-1932 & 1868 **Frederick Jacques Frederick GIRAUD** 1837-1922

...

o **Charlton Edgar WHITTALL** 1844-1864

o **Richard Watson WHITTALL** 1847-1920 & 1868 **Sophia Maria KRAMER** 1847-1948

o **Richard James WHITTALL** 1869-

o **Mary WHITTALL** 1871-ca 1947 & 1895 **Frédéric Rod. de CRAMER** 1869-

Πανοράματα: το κάδρο της Προκυμαίας σε μία, χρονολογημένη λήψη

1876

1920

Πανοράματα: το κάδρο της Προκυμαίας σε μία, χρονολογημένη λήψη

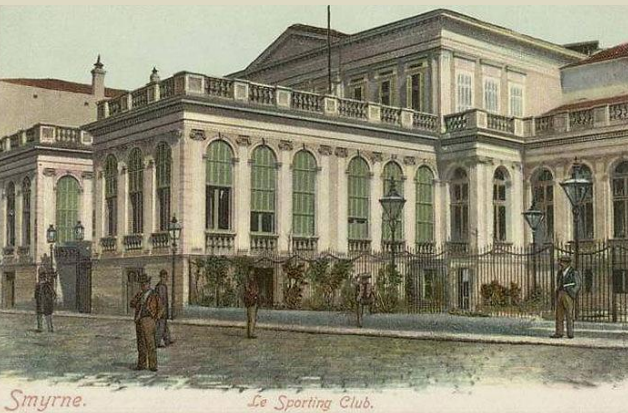
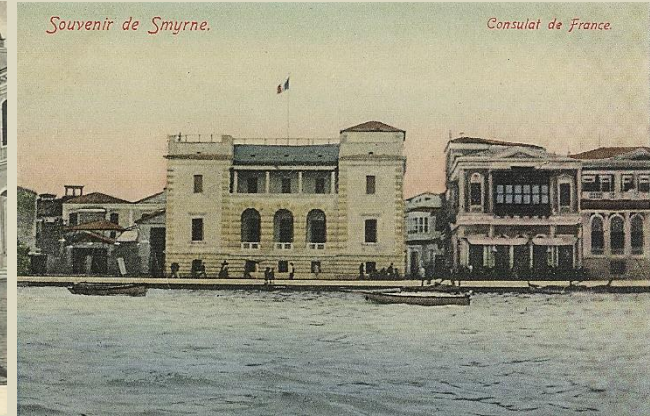

1897

1930

Καρτ-ποστάλ: πώς το Και έκανε τη Σμύρνη διάσημη σε όλον τον κόσμο

Καρτ-ποστάλ: πώς το Και έκανε τη Σμύρνη διάσημη σε όλον τον κόσμο

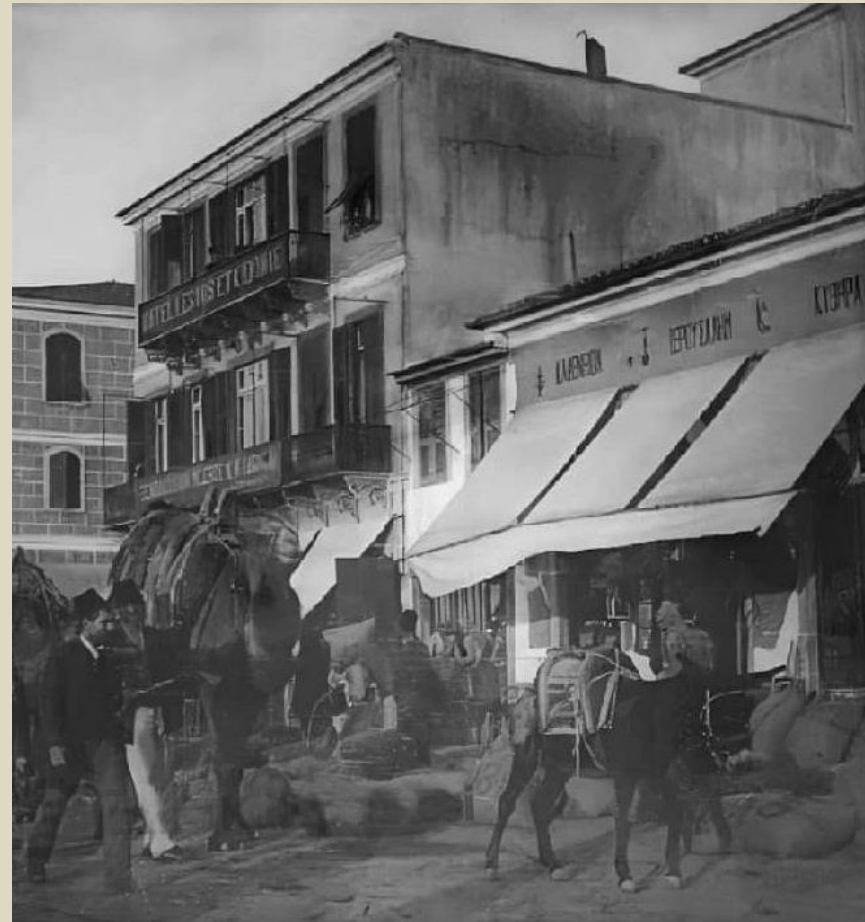

Smyrne

26 août 1903

J. Zannouk

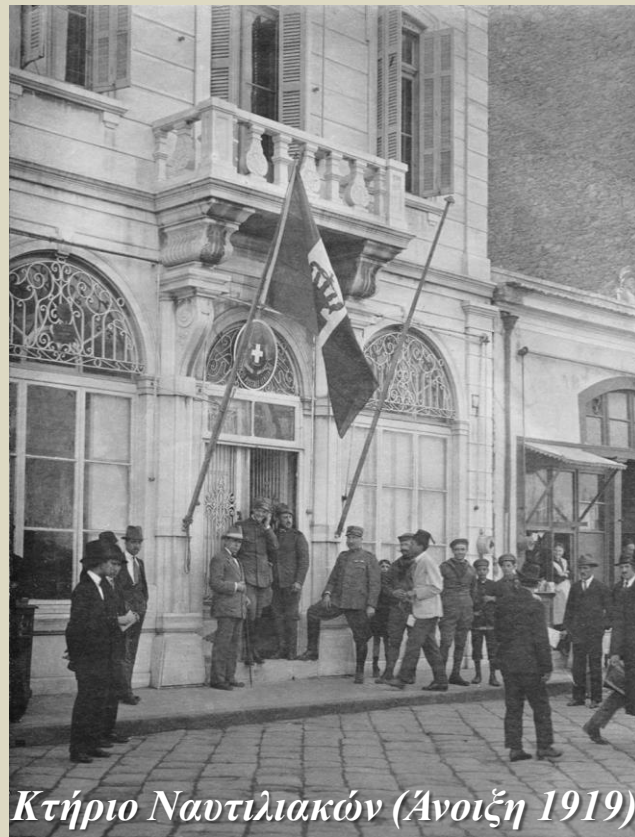
CSI Σμύρνη: Αποκρυπτογραφώντας τις επιγραφές...

...καταγράφουμε την «Οδύσσεια» επιχειρήσεων και Υπηρεσιών στο Και

Messageries Maritimes (1908-14)

Κτήριο Ναυτιλιακών (Άνοιξη 1919)

Μέγαρο Στιβακτόπουλου (1919-22)

Η μοίρα του Ιταλικού ταχυδρομείου στη Σμύρνη συνδεόταν με την εξέλιξη των Ιταλοτουρκικών σχέσεων.

Οποιοδήποτε τεκμήριο «φωτίζει» την ζωή των προσώπων είναι σημαντικό

Lima von Sanders
Boelcke
Landw. Hofbräuerei
Tipp
M. Kitzinger
P. Müller
Klein
München
L. Müller

Herr Oberleutnant Jaller

Speisefolge

*Consommé glacé en tasses
Soles à la Orly
Croustades fondantes
Asperges en branches
Dinde truffée
Salade
Fêches Melba
Dessert*

Smyrna Hafen

Lima von Sanders

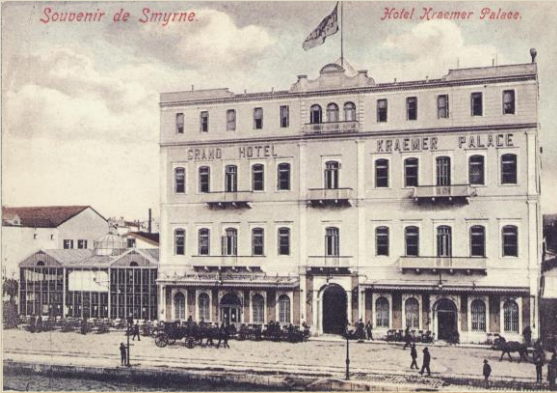

Το Και, Μέκκα των επιχειρηματιών χώρων ψυχαγωγίας

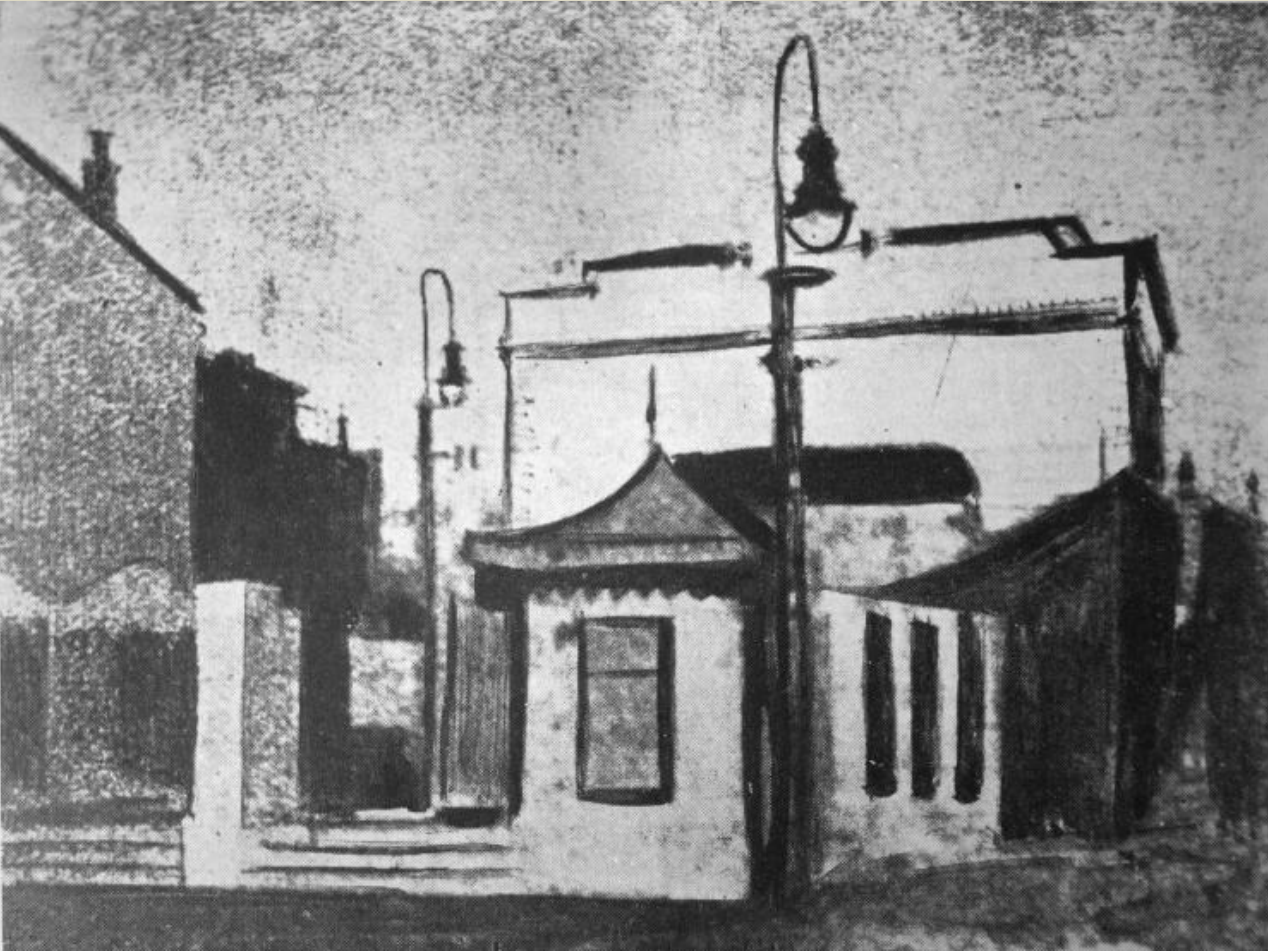
Πλέον γνωρίζουμε όχι μόνο πού ακριβώς βρισκόταν σχεδόν κάθε θερινό ή χειμερινό θέατρο, μπουραρία, κινηματογράφος και μουσικό καφέ, αλλά επίσης σε ποιον ανήκε, ποιοι ήταν οι κύριοι παίκτες του κλάδου, ποιο το μέγεθος της επένδυσης και οι επιχειρηματικές τους κινήσεις και πώς εξελίχθηκαν στο χρόνο.

There is no business like show business!

Ο επιχειρηματίας Jonas Kraemer και οι Διάδοχοί του, εκτός από την πολυτελή διαμονή, εφάρμοσαν μια σύγχρονου τύπου, 12μηνη ψυχαγωγία που περιλάμβανε θερινό και χειμερινό θέατρο, σινεμά, πίστα πατινάζ, βιενέζικη μπυραρία και café. Ο οικοπεδούχος ωστόσο ήταν άλλος, ακόμα και μουσουλμάνος. Εισιτήρια δε, δίνονταν μέχρι και μέσα σε σοκολάτες!

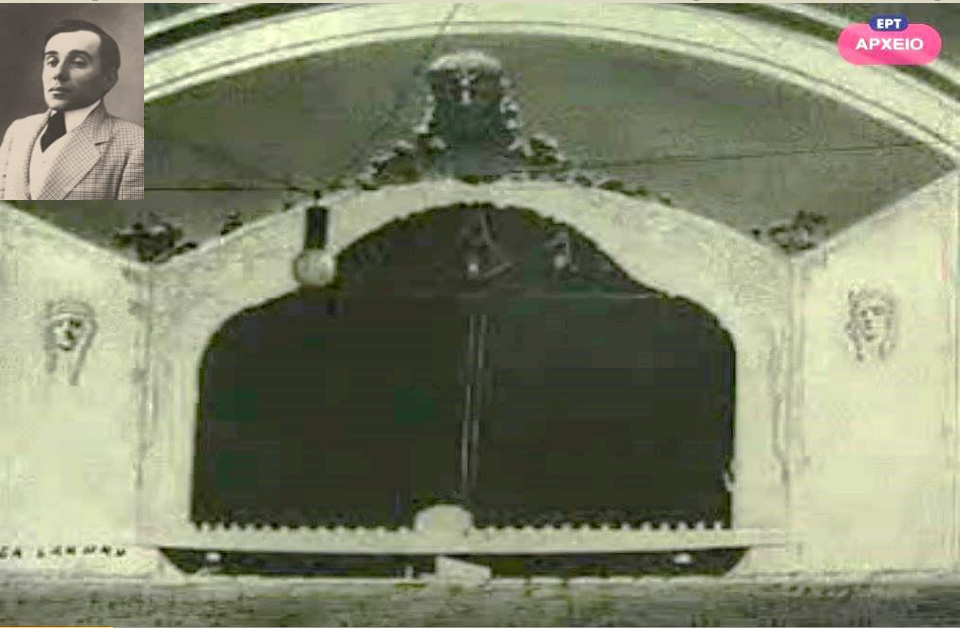
«Νέα Σκηνή»: Ένα θέατρο-«φάντασμα» (όχι πια)

Για την Νέα Σκηνή γνωρίζαμε μέχρι πρότινος ελάχιστα: Εγκαινιάστηκε τον Ιούλιο του 1911 και λειτούργησε ως θερινό θέατρο μόνο για 4 πιθανώς περιόδους. Η σκηνή ήταν στο βάθος του οικοπέδου και έτσι δεν αποτυπώθηκε στις φωτογραφίες του Και. Ο Χρ. Σολομωνίδης στο έργο του «Το Θέατρο στη Σμύρνη» δημοσίευσε μόνο μία ζωγραφιά του.

Από την Νέα Σκηνή της Αθήνας στην Νέα Σκηνή της Σμύρνης

Σοφοκλής Θεανόπουλος (περ. 1880-1950). Εργοστασιάρχης ποτοποιός και επιχειρηματίας, από πλούσια οικογένεια γαιοκτημόνων της Σμύρνης, απόφοιτος της Ευαγγελικής Σχολής την οποία αργότερα ευεργέτησε, με ανώτερες σπουδές Χημείας στη Φρανκφούρτη. Η σύζυγός του ονομαζόταν Αντιγόνη. Είχε δική του Rolls Royce με 3 οδηγούς και επισκεπτόταν συχνά την Ελλάδα για «δουλειές». Ο λόγος που επένδυσε σε θερινό θέατρο, ήταν μάλλον ότι το 1910 υπήρχε μόνο ένα στη Σμύρνη. Εμπνεύστηκε το όνομα από την αθηναϊκή Νέα Σκηνή του Κ. Χρηστομάνου, ο οποίος πέθανε τη χρονιά των εγκαινίων (1911). Η απειρία του Θεανόπουλου και οι συνθήκες δεν ευνόησαν την «Νέα Σκηνή», που έζησε μόνο για 3 σεζόν.

Μετά την «Νέα Σκηνή»

Μετά το κλείσιμο της «Νέας Σκηνης», ο Θεανόπουλος συνέχισε τις επιχειρήσεις του και δεν ασχολήθηκε ξανά με το θέατρο. Ο συνονόματος εγγονός του αναφέρει ότι είχε εργοστάσια μύρας (Αϊδίν), σαπουνιού, ζυμαρικών και αρωμάτων. Στις 9.9.1922 ο Κεμαλικός στρατός διέσχισε νικητής την Προκυμαία περνώντας μπροστά από το χώρο του θεάτρου, που περιέκλειε παραπήγματα.

Η οικογένεια του Σ. Θεανόπουλου ειδοποιήθηκε έγκαιρα από Τούρκους φίλους. Διέφυγαν με Γαλλικό πλοίο έχοντας 60 χρυσές λίρες μαζί και έφτασαν πρόσφυγες στην Αθήνα. Πήραν με κλήρο γη και έχτισαν στη Γλυφάδα το νέο τους σπίτι.

ΚΟΝΙΑΚΟΠΟΙΕΙΑΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

(Απαττα εις Μαλιέζικα)

Βάνδηολης Ν. και Σία (Μαλιέζικα).

Αγάκος Αντώνιος, δίδος Βαλιταζή.

Θεανόπουλος Σοφ., Μαλιέζικα.

Καμπουρόπουλος Αν., Αραβιάν Τσαούσι.

Μανρομιάτης Γεώργ., Μαλιέζικα.

Σπαθέρας Β. Κ., Μαλιέζικα.

Μύθος vs πραγματικότητα

ΘΕΑΤΡΟΝ ΣΜΥΡΝΗΣ. 1917 ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΡΙΓΟΛΕΤΤΟ-SMYRNE LE THEATRE 1917 RIGOLETTO. 1917

Επί δεκαετίες κυκλοφορούσε μία φωτογραφία που υποτίθεται ότι απεικόνιζε το εσωτερικό του Θεάτρου Σμύρνης. Η έρευνα απέδειξε ότι πρόκειται για την παλαιά Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Όμως η συμβολή αυτής της εξωφρενικά πλαστής εικόνας στην κατασκευή του «μύθου» της Σμύρνης είναι τεράστια.

Η προνομιούχος πολυεθνική ανώτερη τάξη του Και αποκτά «πρόσωπο»

S. Theanopoulos

S. Seferiadis

A. Psaltof

T. Spartali

I. Karpouzas

M. Emmanouil

K. Homeros

D. H-D. Farkouh

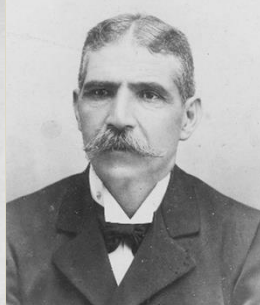
P. Pantaleon

G. Belin

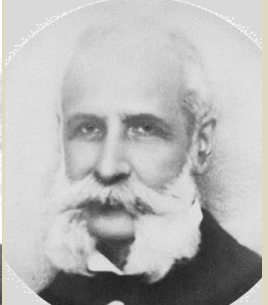
E. Guiffroy

A. Dermond

Ch. Missir

A. Pestematzoglou

Ch. F. Wilkinson

W.F.H. van der Zee

Ch. J. Paterson

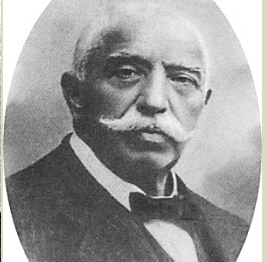
N. Mulavić

O. Kuyumdjian

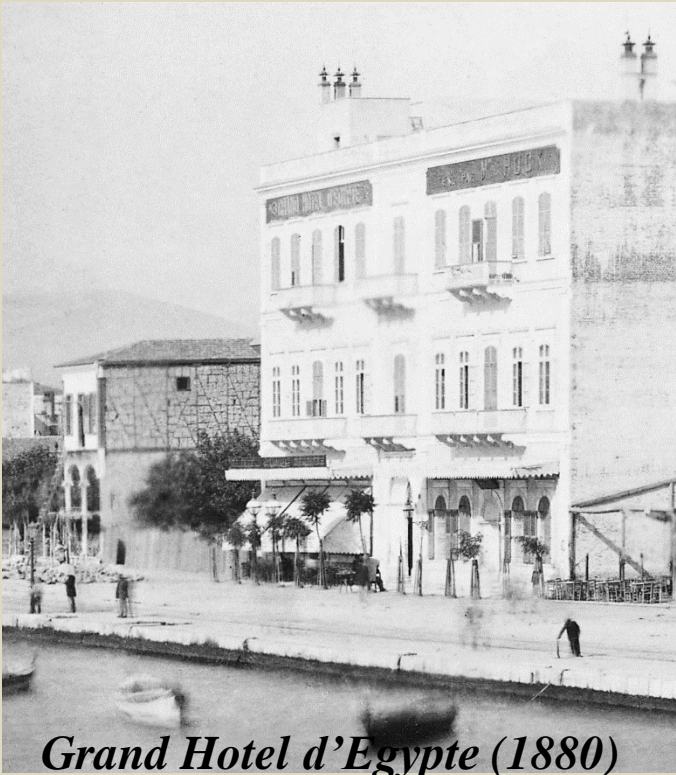

K. Pantazopoulos

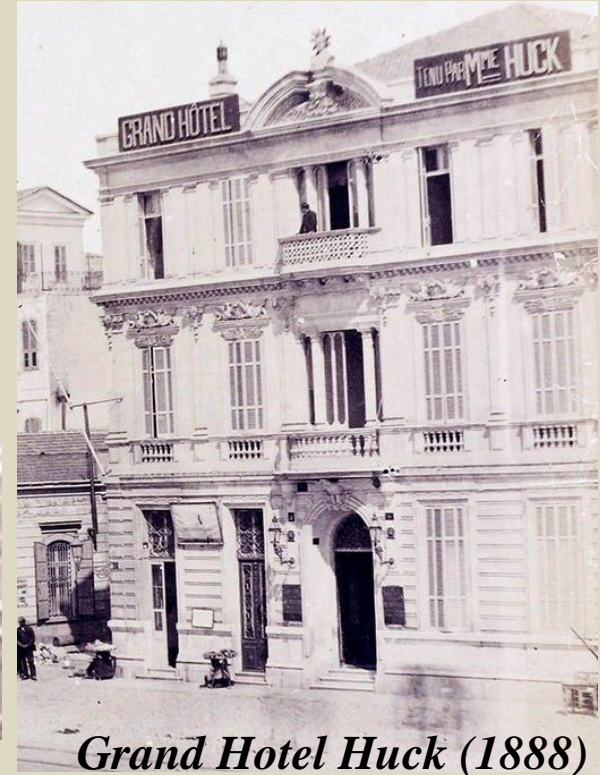

Sadik Bey

«TENU PAR MME HUCK»

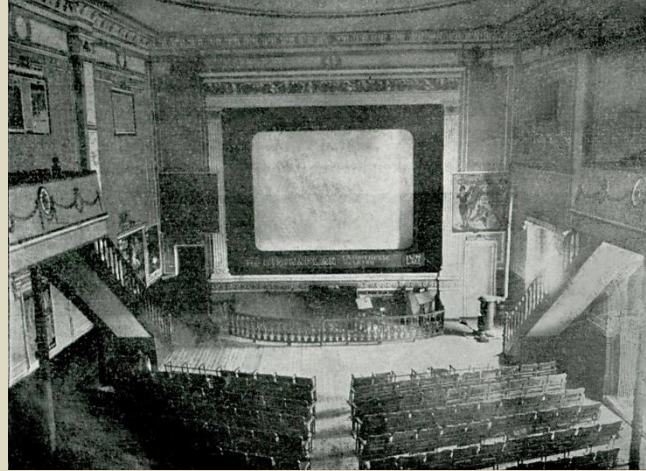
Grand Hotel d'Egypte (1880)

Grand Hotel Huck (1888)

Σε μία ανδροκρατούμενη κοινωνία, η βερολινέζα Μαρία Χουκ (1837-1888), όχι μόνο κατάφερε να γίνει διευθύντρια διαδοχικά των δύο ονομαστότερων ξενοδοχείων της Προκυμαίας της Σμύρνης, αλλά επέβαλε όνομα και ιδιότητα να φιγουράρουν με τεράστια γράμματα στην προμετωπίδα.

Ελένη Καρρά, η πρώτη γυναίκα αντιπρόσωπος ταινιών

Η Ελένη Φωτίου αναφέρει ότι ταινίες στο «Παλλάς» προμήθευε η προγιαγιά της, Ελένη Καρρά, αντιπρόσωπος ταινιών των εταιρειών Genaert και Bell & Howell στη Σμύρνη. Τις δε ταινίες επέλεγε ο σύζυγός της Δημήτριος Καρράς κατά τα ταξίδια του στο Βερολίνο. Η οικογένεια άφησε τη Σμύρνη το 1915 και εγκαταστάθηκε στην Αθήνα, όπου η Ελένη Καρρά άνοιξε το θρυλικό «Ροζικλαίρ», Πατησίων 12 (1918-1968).

«Voskekhan» στα αρμενικά θα πει χρυσορρυχείο, δηλαδή «Σμύρνη»

Οικία Ε. Εσσαγιάν |

| οικόπεδο Α. Πιττακού

| Σπόρτινγκ κλαμπ

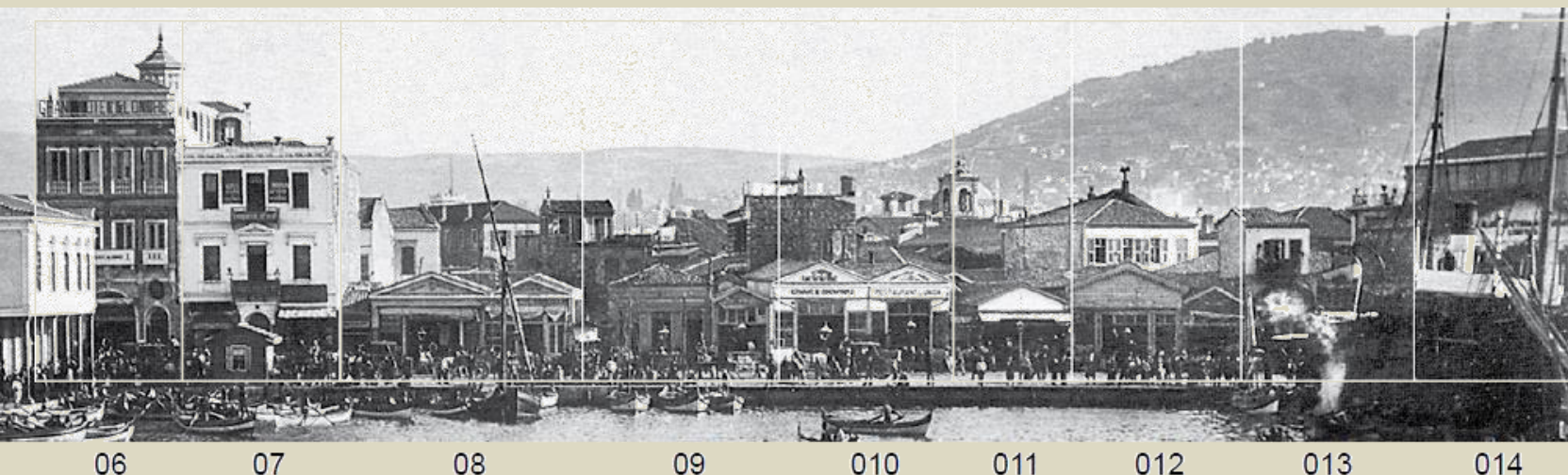
Ο μεγαλύτερος εχθρός των πλούσιων Αρμενίων εμπόρων της χρυσοφόρου Σμύρνης δεν ήταν το Οθωμανικό Κράτος αλλά η Αρμενική Επαναστατική Ομοσπονδία ή «Κομιτάτο» ή «Ντασνάκ», μία ένοπλη εθνικιστική-σοσιαλιστική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1890 στην Τυφλίδα για να υπερασπιστεί τα δίκαια του Αρμενικού έθνους, με κάθε μέσο, η οποία έως σήμερα παραμένει ενεργή ως κόμμα στην Αρμενία και τη Διασπορά.

Voskekhan στα αρμενικά θα πει χρυσορρυχείο, αλλά και «Σμύρνη»

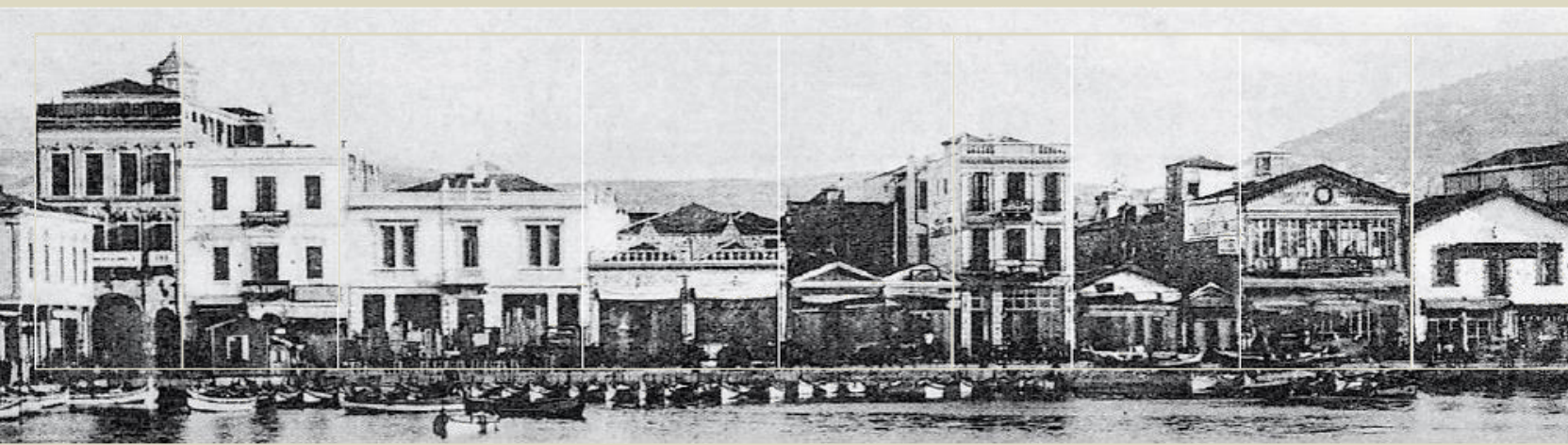

*Το Ντασνάκ, προκειμένου να εξασφαλίσει χρήματα για τον οπλισμό του δεν δίσταζε να χρησιμοποιήσει ακόμα και πρακτικές της Μαφίας, εκβιάζοντας και εκτελώντας. Γνωρίζουμε δύο τουλάχιστον θύματά του στη Σμύρνη, τον *Essai Essayan* (12.1.1898) και τον συνεταίρο του *Mateos Baliozian* (17.10.1902).*

Το λιμάνι της Σμύρνης: μία ελληνική ζώνη επιχειρηματικότητας...

1895

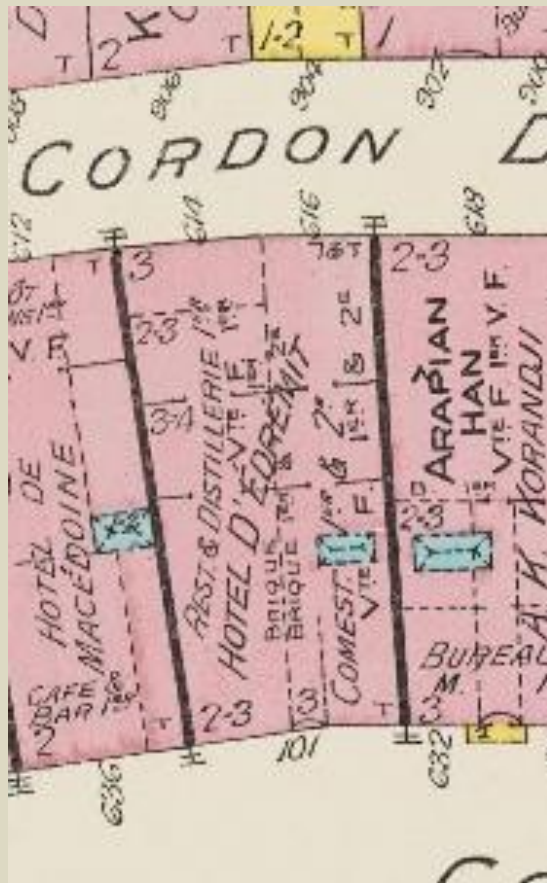

1910

...όμως τα φαινόμενα καμιά φορά απατούν...

Ξεν. Βουρλά 1908

Χάρτης Goad 1905

Ξεν. Αδραμύττιον 1904

...μέχρι να βρεθεί ένα αναπάντεχο τεκμήριο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΚΙ						ΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ					
Αξιολογία περιουσίας	Είδος ακίνητου	Τοποθεσία	Έκταση	Είδος κτισμάτων	Τύπος κτίσματος	Εκτίμησις κατά τον νόμο περί εκτίμησιν της Μην. Τροπικ. γης (1)	Στοιχεία άλλα επί κτίσματος κατά εκτίμησιν της Μην. Τροπικ. γης (2)	Αξία κατά εκτίμησιν της Μην. Τροπικ. γης (3)	Ποσόν του δανείου καταβληθέντος κατά την εκτίμησιν (4)	Ποσόν της δανειακής πίστης (5)	Άλλα στοιχεία καταβληθέντος κατά την εκτίμησιν της Μην. Τροπικ. γης (6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ΟΙΚΙΑΚΗ περιουσία Νο 2 Καρούση οδού και Δεσφ. οδού Ανωτέρων	3130114		Εμπορευσιών και κατοικηθ. κτιρίων	Εξ αγοράς	Π.ΑΝ. ΑΡΩΝΗ	Λιγν. 20.000	Σ/βριου	Δεν έχει	Λιγν. 5000	
2	ΟΙΚΙΑ με κτιστό			Εμπορευσιών και κατοικηθ. κτιρίων	Εξ αγοράς		Λιγν. 22000			5.500	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
 Δεν είναι εφραγμένα

Standard Oil Co. 1923

Δήλωση ακινήτου περιουσίας πρόσφυγα Παν. Αρώνη 26.8.1927

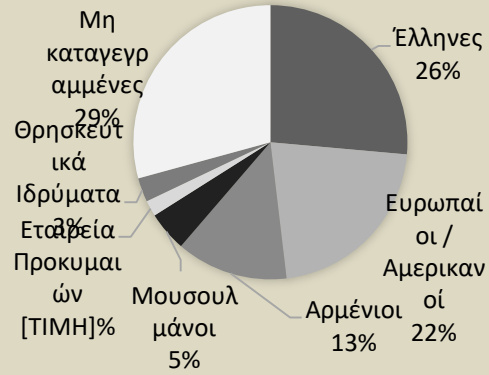
Χάρτης Προκουαίας 1914

Η Προκυμαία καθρέφτης του δυναμισμού των κοινοτήτων

	Χ-1889		Χ-1914		Διαφορά
	Οικόπεδα	Ποσοστό	Οικόπεδα	Ποσοστό	
Έλληνες	55	28%	74	37%	35%
Ευρωπαίοι / Αμερικανοί	46	23%	62	31%	35%
Αρμένιοι	32	16%	33	17%	3%
Μουσουλμάνοι	9	5%	18	9%	100%
Εβραίοι	0	0%	0	0%	0%
Εταιρεία Προκυμαίων	7	4%	4	2%	-43%
Θρησκευτικά Ιδρύματα	5	3%	4	2%	-20%
Μη καταγεγραμμένες	45	23%	4	2%	-91%
Σύνολο	199	100%	199	100%	

Ποιος κυριαρχεί στο Και;

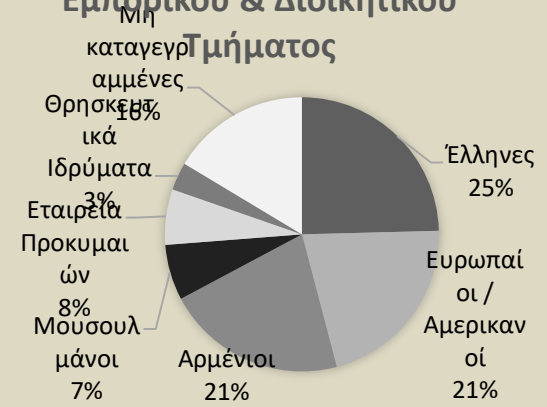
Χ-1889 - Ιδιοκτησίες Οικιστικού Τμήματος

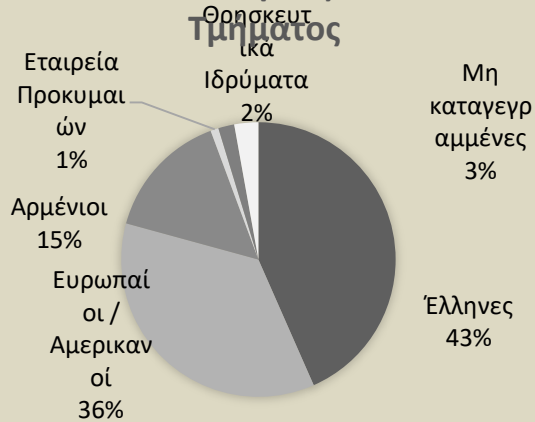
Χ-1889 - Ιδιοκτησίες Κοσμικού Τμήματος

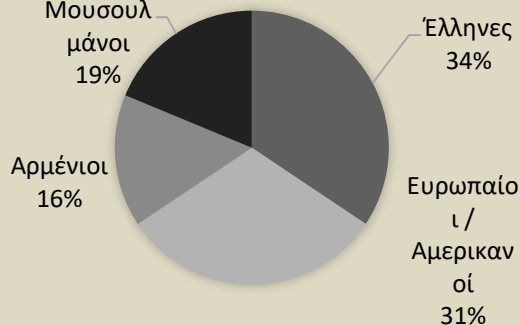
Χ-1889 - Ιδιοκτησίες Εμπορικού & Διοικητικού Τμήματος

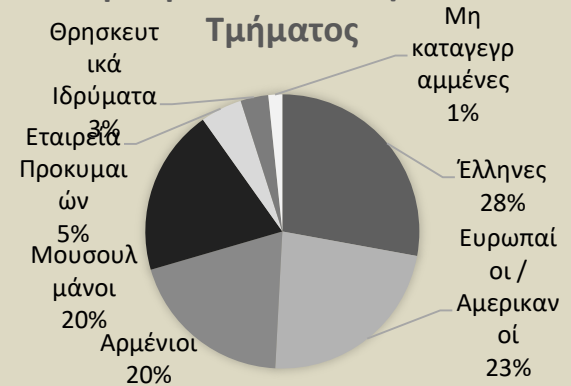
Χ-1914 - Ιδιοκτησίες Οικιστικού Τμήματος

Χ-1914 - Ιδιοκτησίες Κοσμικού Τμήματος

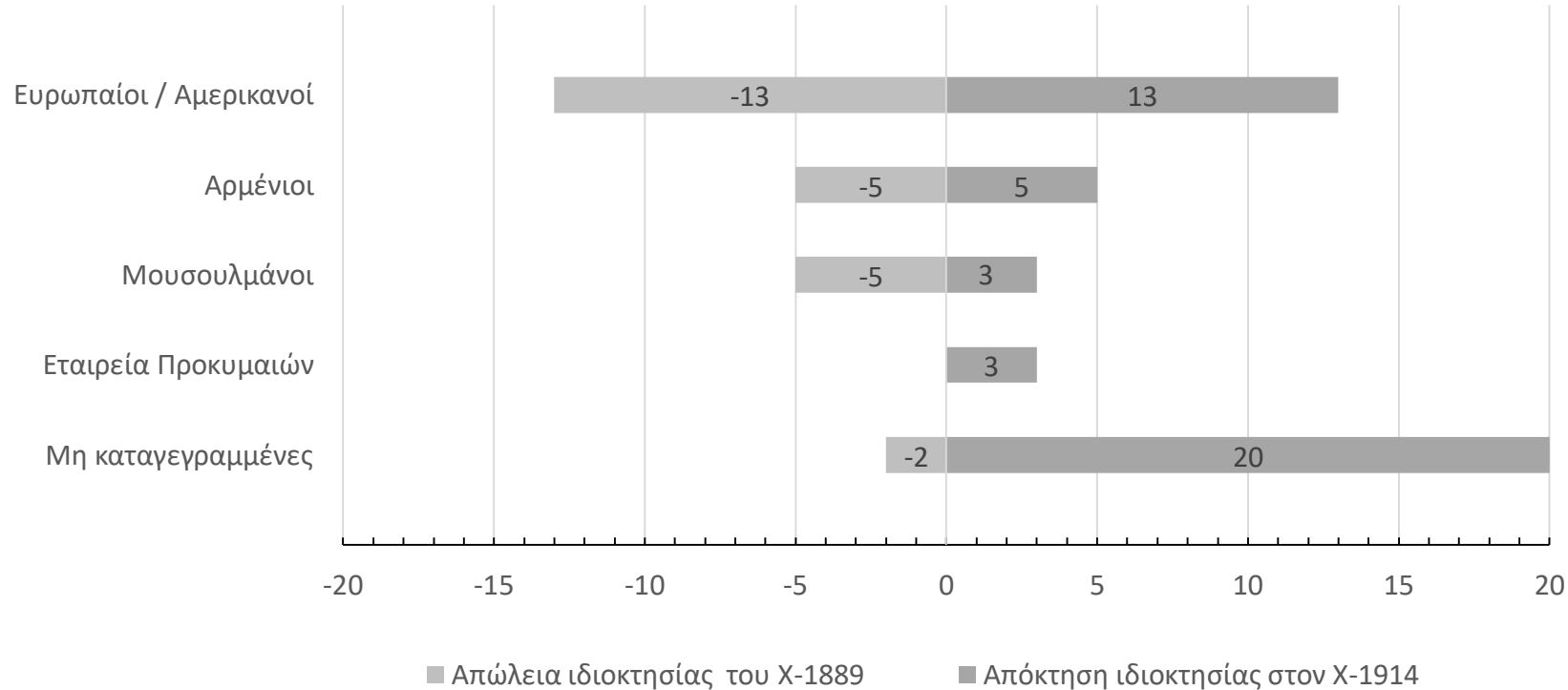

Χ-1914 - Ιδιοκτησίες Εμπορικού & Διοικητικού Τμήματος

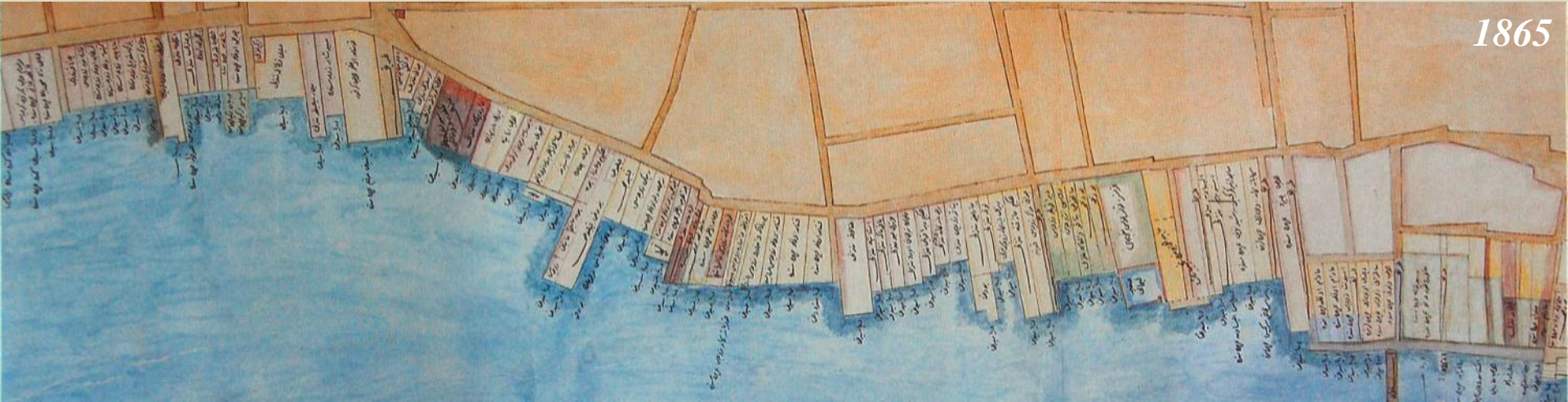
Έλληνες & Λεβαντίνοι: ένα δίπολο κυριαρχίας στην Προκυμαία

Κινητικότητα Ελληνικών ιδιοκτησιών

Οι Λεβαντίνοι είναι το κλειδί για την κατανόηση του Και

Όταν με τις μεταρρυθμίσεις της Οθωμανικής αυτοκρατορίας βρέθηκε ο νομικός τρόπος να αποκτήσουν γη οι Ευρωπαίοι που διέμεναν στα εδάφη της, εκείνοι ήταν οι πρώτοι που το εκμεταλλεύθηκαν. Η κατάκτηση και μακρόχρονη ενοικίαση της ακτογραμμής της Σμύρνης από το βακουφικό ίδρυμα στο οποίο ανήκε, τους επέτρεψε να «πάρουν θέση» στην εκκίνηση για το μέλλον που ερχόταν. Δεν είναι τυχαίο ότι το 1867 η Υψηλή Πύλη παραχώρησε σε τρεις Άγγλους το δικαίωμα κατασκευής και εκμετάλλευσης της Προκουμαίας της Σμύρνης.

...για τη συνέχεια του Και...

3. — PENSIONS MEUBLÉES SE TROUVANT à IZMIR

Nom de la pension	Adresse	Nom du Propriétaire	Nationalité du propriétaire
Suisse	No. 220, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	Jean Vineer Kelter	Suisse
Kaviki	No .278, quai Birinci Kordon	John Joseph Kaviki	Anglaise
Baricitch	No. 278, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	Ernest Louis Baricitch	Yougoslave
Vidari	No. 350, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	Christine Vidari	Turque
Narik	No. 297, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	M ^{me} Amélie Spicer	Autrichienne
Wilyamson	No. 446, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	M ^{lle} Williamson	Anglaise
Shatton	No. 454, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	Bertha Shatton	Anglaise
	No. 14, quai Birinci Kordon, Mes'udiye	M ^{me} Marie Ferdinand Stenoluti	Italienne
Amadia	No. 13, rue Bornova, Mes'udiye	M ^{me} Lila Amadia	Italienne

Μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1923, ένας μεγάλος αριθμός Λεβαντινών επέλεξε να παραμείνει στη Σμύρνη, Ο τουριστικός οδηγός του 1934 και το κτηματολόγιο 1936-37 περιέχουν 16 ονόματα που ακόμα τότε κατείχαν ακίνητα στο Και. Μαζί με τα προξενικά μέγαρα, οι σωζόμενες κατοικίες και τα οικογενειακά αρχεία των Λεβαντινών προσφέρουν μία σπάνια ματιά στον κόσμο τους, που παρά τα κατακλυσμιαία γεγονότα του 1922 και τις μετέπειτα απαγορεύσεις, κατάφερε να επιζήσει.

...αλλά και για το τέλος του Και

Όμως η πολιτική «ασφυζίας» των ξένων που επέβαλε η Τουρκική Δημοκρατία με την εθnikοποίηση των εταιρειών, τη δήμευση των τσιφλικιών και την απαγόρευση άσκησης επαγγελματών «λευκού κολάρου» (γιατροί, δικηγόροι κλπ), τους άφησε με μόνο περιουσιακό στοιχείο τις κατοικίες τους. Στην προσπάθεια να βιοποριστούν, αρχικά τις μετέτρεψαν σε πανσιόν. Η μεγάλη αλλαγή όμως ήρθε με τον νόμο της Ανασυγκρότησης (1956). Η πρώτη κατοικία στο Και που «έπεσε» ξεκινώντας το ντόμινο, ανήκε στους [Δεβαντίνους Carradona](#).

Η Προκυμαία ήταν ο καταλύτης, όχι η αιτία άνθισης της Σμύρνης

Η μεταμόρφωση της Σμύρνης κατά τον 19^ο αιώνα σε έναν ακμάζοντα εμπορικό κόμβο υπαγορεύθηκε από τη στρατηγική της θέση, την τεχνολογία (ατμομηχανή), την πολιτική (Κριμαϊκός πόλεμος) και το παγκόσμιο θαλάσσιο εμπόριο (κανάλι Σουέζ). Μετά τη σύγκλιση όλων αυτών των παραγόντων, το κοινό αίτημα των Σμυρνιτών εμπόρων για νέο λιμάνι και προκυμαία ήταν αδύνατον να μην πραγματοποιηθεί.

Το Και της Σμύρνης συνώνυμο με τη χαρά της ζωής

Smyrne.

Café Alambra sur les quais.

Την περίοδο 1876-1922, από τους Ετήσιους ΕΟ, τις φωτογραφίες, τον Τύπο και τις αρχειακές πηγές, μόνο στο Και έχουν καταγραφεί, **307** επιχειρήσεις εστίασης ή/και ψυχαγωγίας, συχνά επάλληλες μεταξύ τους:

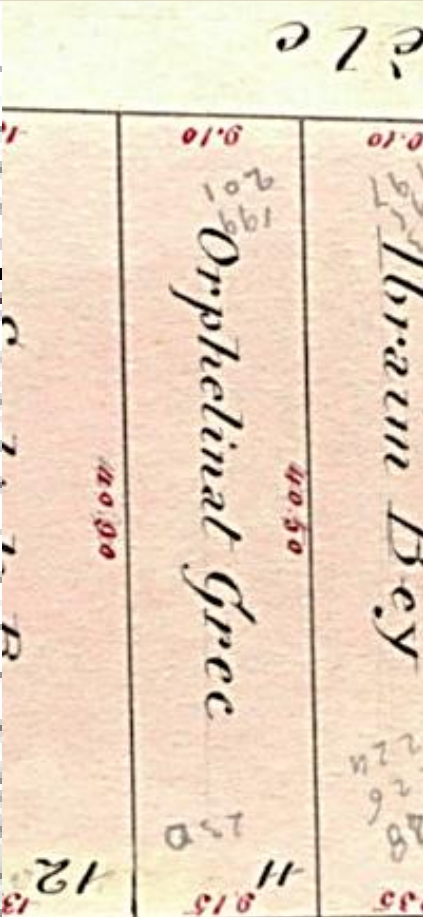
- 45 ζυθοπωλεία
- 147 καφενεία
- 11 μουσικά καφέ
- 12 κινηματογράφοι
- 18 θέατρα
- 9 κλαμπ
- 49 εστιατόρια
- 11 ταβέρνες
- 5 ζαχαροπλαστεία
- 1 περιφερόμενο μουσείο

Έως τώρα έχει εντοπιστεί η θέση των **171** (56%). Η έρευνα συνεχίζεται...

Το ανέκδοτο με τη χήρα...

X-1889

X-1914

Ποια ήταν η Annika του X-1889, ιδιοκτήτρια του ξενοδοχείου «Λονδίνον»; Κάθε προσπάθεια να εντοπιστεί αυτό το πρόσωπο στις πηγές απέβηκε άκαρπη. Η μη αναγραφή της ιδιότητάς της (πχ. Vne ή Mme), όπως ήταν ο κανόνας, παρέμενε ούτως ή άλλως δυσεξήγητη. 25 χρόνια μετά, στον X-1914, ως ιδιοκτήτης αναγράφεται το Ελληνικό Ορφανοτροφείο, που είναι γνωστό ότι αγόρασε το ακίνητο για να έχει πόρους από την εκμίσθωσή του. Άρα αποκλείστηκε και το ενδεχόμενο της δωρεάς εκ μέρους της Annika. Τότε τι μπορεί να είχε συμβεί και ποια ήταν η Annika;

...μας αποκαλύπτει τον κόσμο των γραφιάδων

Ο Ματθαίος Παρανίκας ανάμεσα σε καθηγητές και τελειόφοιτους της Ευαγγελικής Σχολής (1878)

Ο Ματθαίος Παρανίκας (1832-1914) υπήρξε σημαντικός φιλόλογος και συγγραφέας από την Κάτω Βίτσα Ζαγοροχωρίων. Διετέλεσε διευθυντής της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης το διάστημα 1878-1885 (συνέγραψε την ιστορία της) αλλά και του Ελληνικού Ορφανοτροφείου σε έκτακτες περιστάσεις, στο οποίο πούλησε το ξενοδοχείο. Ο γαλλομαθής συντάκτης του Χ-1889 προφανώς άκουσε ή διάβασε «Παρανίκα» και κατάλαβε «Par Annika», δηλαδή ότι το «Λονδίνον» διευθύνεται από κάποια Αννίκα (όπως το «Huck» από την μαντάμ Χούκ) και άρα της ανήκει!

Ερωτήσεις;